
Læreplan i norsk for voksne innvandrere etter integreringsloven - **høringsutkast**

Innhold

1. Om faget	3
Fagets relevans og sentrale verdier	3
Kjerneelementer	5
Tverrfaglige temaer	6
Grunnleggende ferdigheter	6
2. Nivåer og kompetansemål	8
Grunnopplæring i lesing og skriving	8
Nivå A1	10
Nivå A2	12
Nivå B1	14
Nivå B2	16
Nivå C1	19
3. Vurderingsordninger	20
Norskprøven	20
Kjennetegn ved språket i bruk	20
4. Norskmål, kartlegging og opplæring for ulike grupper	24
Norskmål	24
Kartlegging og underveisvurdering	24
Opplæring for ulike grupper og veiledende minimumsnivåer i norsk	25
5. Gyldighet og innføring	27

1. Om faget

Fagets relevans og sentrale verdier

Integreringsloven

Læreplan i norsk for voksne innvandrere etter integreringsloven er en forskrift til lov om integrering gjennom opplæring, utdanning og arbeid (integreringsloven)¹. Formålet med integreringsloven er at innvandrere tidlig integreres i det norske samfunnet og blir økonomisk selvstendige. Loven skal bidra til at innvandrere får gode norskkunnskaper, kunnskap om norsk samfunnsliv, formelle kvalifikasjoner og en varig tilknytning til arbeidslivet (§ 1, integreringsloven). Rett og plikt til opplæring i norsk er regulert i integreringsloven og i forskrift til integreringsloven (integreringsforskriften)².

I tråd med proposisjon til Stortinget om integreringsloven (Prop. 89 L (2019–2020)) er målet for opplæringen i norsk for voksne innvandrere at deltakerne skal nå et ferdighetsnivå i norsk som gir tilgang til, og utbytte av, formell opplæring og varig tilknytning til arbeidslivet. Deltakerne skal kunne bruke det norske språket til livslang læring og i et arbeidsliv i stadig endring. Sammen med faget samfunnskunnskap for voksne innvandrere skal norsk for voksne innvandrere gjøre deltakerne best mulig rustet for hverdagsliv, utdanning og arbeidsliv, samt ruste dem til å delta i demokratiske prosesser.

I norskopplæringen skal innholdet tilpasses den enkelte deltakers behov, interesser og langsiktige mål. Deltakere som allerede deltar i opplæring eller utdanning, skal utvikle norskferdigheter som gjør det mulig å nyttiggjøre seg denne. Deltakere som har kompetansen de trenger for å oppnå varig tilknytning til arbeidslivet, skal utvikle norskferdigheter som gjør dem i stand til å bruke kompetansen sin i norsk arbeidsliv. For alle deltakere bør det vurderes om arbeid eller praksis i ordinært arbeidsliv kan brukes som en pedagogisk kontekst for norskopplæringen.

Verdigrunnlaget

Læreplanen i norsk for voksne innvandrere bygger på nivåene, verdigrunnlaget og prinsippene i Det felles europeiske rammeverket for språk: læring, undervisning og vurdering (2011)³ med tillegg (2020)⁴. I denne læreplanen omtales disse dokumentene som rammeverket. I tillegg er det i utarbeidelsen av læreplanen sett til overordnet del – verdier og prinsipper for grunnopplæringen (2017)⁵ så langt det passer for denne læreplanens formål og målgruppe.

Innhold i læreplanen

Læreplanen beskriver fire av rammeverkets nivåer: A1, A2, B1 og B2. I tillegg inneholder læreplanen Grunnopplæring i lesing og skriving for deltakere som ikke har lært å lese og skrive tidligere. Disse målene er delvis basert på beskrivelsen av nivået under A1 i tilleggset til rammeverket. Nivå C1 er utarbeidet som en egen læreplan og finnes i lovdata.

¹ <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2020-11-06-127>

² Foreløpig ikke vedtatt av Stortinget

³ [*Det felles Europeiske rammeverket for språk: Læring, undervisning, vurdering.*](#) Utdanningsdirektoratet (2011)

⁴ [*Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment: Companion Volume*](#), Language Policy Programme Education Policy Division Education Department Council of Europe (2020)

⁵ [*Overordnet del – verdier og prinsipper for grunnopplæringen*](#), Utdanningsdirektoratet, 2017

Kompetansemålene i denne planen er beskrevet gjennom språkferdighetene «lytte», «lese», «skrive» og «muntlig». Selv om ferdighetene her er beskrevet separat, brukes språkferdigheter i de aller fleste sammenhenger i et samspill. Det forventes at opplæringen jobber med flere ferdigheter samtidig der det er naturlig og mulig. Kjerneelementene «mediering», «samhandling», «resepsjon» og «produksjon» skal bidra til å synliggjøre sammenhengen og samspillet mellom kompetansemål på tvers av språkferdighetene og nivåene de tilhører.

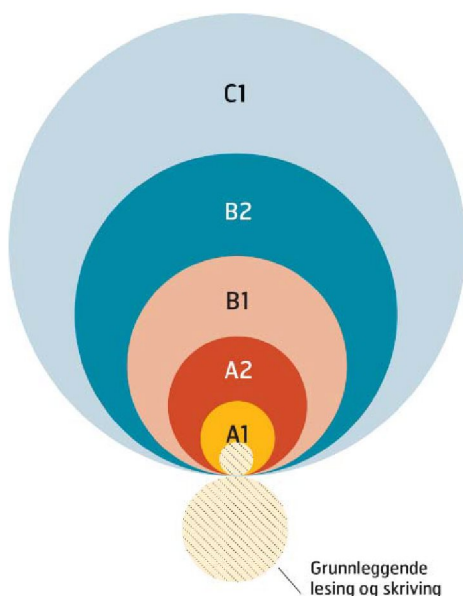
Språklæring og språkbruk i kontekst

Språk er uløselig knyttet til sammenhengen det brukes i, og utvikles i kommunikasjon og samhandling med andre. Dette innebærer at språket skal kunne brukes til å skape mening, samhandle med andre, løse utfordringer og uttrykke synspunkter og ideer i ulike sammenhenger. I rammeverket omtales sammenhengene eller interesseområdene språket brukes i, som ulike domener. Rammeverkets domenetenkning gjenspeiles her i de tverrfaglige temaene og i nivåbeskrivelsene.

De tverrfaglige temaene har en viktig rolle i å vise sammenhenger det kan være aktuelt å øve opp norskferdigheter innenfor. I tillegg skal de tydeliggjøre hvordan norskopplæringen kan spille sammen med samfunnskunnskap for voksne innvandrere og opplæring etter opplæringsloven for deltakerne som dette er aktuelt for.

Både kompetansemålene og de tverrfaglige temaene skal legge til rette for fokus på opplæring, utdanning og arbeidsliv som er relevant for den enkelte. For deltakere som er i lønnet arbeid eller praksis, vil det være motiverende og hensiktsmessig å relatere mye av arbeidet med kompetansemålene til arbeidsplassen. Tilsvarende vil deltakere som er i annen opplæring og utdanning, være tjent med at arbeidet med kompetansemålene knyttes til språkhandlinger og temaer deltakerne har behov for der.

Arbeidet med de tverrfaglige temaene må tilpasses deltakernes norskferdigheter. Utviklingen av norskferdighetene går fra det personlige, umiddelbare og konkrete, mot flere, mer abstrakte og offentlige kontekster og temaer. Figuren under illustrerer hvordan overgangen fra ett nivå til et annet innebærer stadig større grad av nyanse og presisjon, og utvidelse av hvilke situasjoner og kontekster språket kan brukes i.

I norskopplæringen skal deltakerne utvikle varierte strategier for å lære og utvikle språket, deriblant ved å trekke veksler på hele sin flerspråklige og tverrkulturelle kompetanse. For mange vil spesielt morsmålet være en viktig ressurs i språklæringsprosessen. Språksituasjonen i Norge, med dialektmangfold i alle sammenhenger og to sidestilte skriftlige målformer, er spesiell. Dette vil kunne påvirke hvor vanskelige ulike kontekster kan være å håndtere språklig. Deltakerne trenger derfor kunnskap om dette og øvelse i å forstå dialekter de møter i dagliglivet.

Kjerneelementer

Resepsjon

Resepsjon innebærer å motta, bearbeide og forstå muntlig og skriftlig tekst. Resepsjon kan være muntlig (lytting), skriftlig (lesing) eller muntlig og skriftlig samtidig. Deltakerne skal utvikle ferdigheter som gjør dem i stand til å forstå norsk tale, lese og forstå ulike tekster og bruke resepsjonsstrategier. Gjennom arbeidet med resepsjon vil deltakerne også utvide ordforrådet og begrepsapparatet samt lære å ta i bruk informasjon på en reflektert og kritisk måte.

Produksjon

Produksjon innebærer å uttrykke seg muntlig og skriftlig i forskjellige sammenhenger og formidle budskap på en forståelig måte. Deltakerne skal utvikle norskferdigheter og bruke produksjonsstrategier og digitale verktøy og ressurser for å skape muntlige og skriftlige tekster i ulike sjangre til ulike formål. Gjennom denne tekstskapingen vil deltakerne også utvide ordforrådet og begrepsapparatet.

Samhandling

Samhandling innebærer å kommunisere ved å veksle mellom resepsjon og produksjon med en eller flere samhandlingspartnere slik at de sammen skaper mening. Språklig samhandling i en multimodal kommunikasjonskultur vil kunne være både skriftlig og muntlig samtidig og foregå i ulike medier. Deltakerne skal utvikle norskferdigheter og bruke samhandlingsstrategier som gjør dem i stand til å samhandle i ulike situasjoner i dagliglivet.

Mediering

Mediering innebærer å kunne bearbeide og videreformidle muntlig, skriftlig eller visuelt innhold, og tilrettelegge for kommunikasjon mellom andre. Mediering kombinerer resepsjon, produksjon og ofte også samhandling, og kan være en kompleks kommunikasjonsform. Derfor er mediering spesielt relevant på høyere språknivåer, men enkle former for mediering er likevel relevante på lavere nivå. Det som er felles for alle typer mediering er at de består av tre ledd, der den som medierer, er det midterste leddet. Språkbrukeren kan for eksempel videreformidle, oppsummere eller forklare innhold han/hun har hørt, lest eller sett. Det kan blant annet være å oppsummere handlingen i en film eller å ta notater fra en presentasjon.

Man kan mediere innenfor samme språk eller på tvers av språk, og oversetting er en form for mediering. Deltakerne skal utnytte egne og andres flerspråklige ressurser i læringsarbeid og kommunikasjon for å skape felles mening og ny innsikt.

Tverrfaglige temaer

Folkehelse og livsmestring

Temaet folkehelse og livsmestring skal gi deltakerne mulighet til å utvikle norskferdighetene de trenger for å uttrykke tanker, følelser, erfaringer og behov knyttet til temaet. Temaet skal særlig vinkles mot norskferdigheter deltakerne trenger for å ivareta egne behov i et nytt land, som å delta i opplæring, utdanning, arbeid og annen aktivitet. Utviklingen går fra å kunne uttrykke seg om konkrete temaer i personlige og dagligdagse situasjoner på nivå A1 og A2, til å kunne uttrykke seg om mer abstrakte og generelle problemstillinger på nivå B1 og B2.

Målet er at deltakerne skal oppnå ferdigheter i norsk som bidrar til å ivareta egen helse, skape gode relasjoner, delta i ulike sosiale fellesskap, uttrykke egen identitet og oppnå varig tilknytning til arbeidslivet. Dette kan for eksempel være norskferdigheter deltakerne trenger for å kunne uttrykke seg på egen arbeidsplass, på arenaer knyttet til kultur- og fritidsaktiviteter og i kontakt med helsevesen om egen eller egne barns helse.

Demokrati og medborgerskap

Temaet demokrati og medborgerskap skal gi deltakerne mulighet til å utvikle norskferdighetene de trenger for å delta i og videreutvikle demokratiet, ved å bruke norsk språk til å skape mening, samhandle med andre og uttrykke synspunkter og ideer.

Deltakerne skal utvikle norskferdigheter som gjør det mulig å holde seg informert om relevante tema og delta i samtaler og diskusjoner om dagsaktuelle temaer på ulike nivåer og i ulike kontekster. Språkhandlingene kan være hentet fra konkrete og dagligdagse situasjoner på nivå A1 og A2, men på B1 og B2 skal deltakerne også kunne håndtere mer allmenne temaer knyttet til sosiale, økonomiske og miljømessige forhold i samfunnet. De skal også kunne mestre språkhandling knyttet til kontakt med offentlige tjenester.

Grunnleggende ferdigheter

Digitale ferdigheter

Å bruke digitale ferdigheter i norsk for voksne innvandrere innebærer å tilegne seg og kommunisere på norsk gjennom å bruke digitale ressurser til å samhandle, finne relevant informasjon, skape muntlige og skriftlige tekster og til å utvikle og uttrykke egen kompetanse. Det digitale samfunnet påvirker og setter krav til måten vi lærer på, vår måte å lese, skrive, regne og uttrykke oss muntlig på. Opplæringen skal bidra til at deltakerne har norskferdigheter til å vise digital dømmekraft, ha gode strategier for nettbruk og delta i det digitale samfunnet ut fra egne forutsetninger og behov, samt krav fra omgivelsene.

Å kunne regne

Å kunne regne i norsk for voksne innvandrere innebærer å tilegne seg og kommunisere om matematisk informasjon i hverdagen og ta i bruk regning i kjente og ukjente sammenhenger når dette skjer på norsk. Det innebærer å kunne innhente matematisk informasjon på norsk, kunne kommunisere og argumentere for valg som innebærer regning, og gjenkjenne og beskrive matematisk informasjon på norsk.

Arbeid med regning i opplæringen skal ta utgangspunkt i de behov deltakerne har for funksjonelle ferdigheter i regning på norsk og må tilpasses deltakerens egne forutsetninger og behov, samt krav fra omgivelsene.

Å kunne lese

Å kunne lese i norsk for voksne innvandrere er å kunne forstå, bruke, reflektere over og engasjere seg i tekster i forskjellige sjangre til ulike formål, digitalt og på papir. Det innebærer også å kunne lese for å bli kjent med et nytt samfunn og en ny kultur. Lesing handler videre om å kunne bruke egnede lesestrategier og forholde seg kritisk og selvstendig til tekster. Utviklingen av leseferdigheter går fra grunnleggende avkoding og forståelse av enkle tekster, bokstaver og symboler til å kunne forstå, reflektere over og kritisk vurdere et bredt utvalg av omfattende og komplekse tekster. Deltakerens forutsetninger og behov, samt krav fra omgivelsene, må danne utgangspunkt for hvordan man arbeider med lesing.

Å kunne skrive

Å kunne skrive i faget norsk for voksne innvandrere er å kunne samhandle og gi uttrykk for kunnskap, tanker og meninger på forståelige og hensiktsmessige måter i ulike sjangre og til ulike formål, digitalt og på papir. Dette innebærer å utvikle, strukturere og dele kunnskap og tanker, samt å uttrykke seg kreativt. Utviklingen av skriveferdigheter går fra å skrive bokstaver og enkle ord og fraser, til å kunne bruke skrivestrategier for å planlegge, utforme og bearbeide stadig mer komplekse og omfattende tekster tilpasset et bredt spekter av formål. Deltakerens forutsetninger og behov, samt krav fra omgivelsene, må danne utgangspunkt for hvordan man arbeider med skriving.

Muntlige ferdigheter

Å ha muntlige ferdigheter i faget norsk for voksne innvandrere er å kunne skape mening gjennom å lytte, snakke og samhandle med andre i ulike sammenhenger og med ulike formål. Muntlige ferdigheter kreves for å delta aktivt i samfunnet, dekke egne behov, løse utfordringer og praktiske oppgaver og videreutvikle kompetanse på en reflektert og kritisk måte. Utviklingen av muntlige ferdigheter går fra nybegynnerens utforsking av det muntlige språket til å kunne bruke språket med økende grad av presisjon om forskjellige temaer tilpasset stadig flere sammenhenger og med stigende kompleksitet. Deltakerens forutsetninger og behov, samt krav fra omgivelsene, må danne utgangspunkt for hvordan man arbeider med muntlige ferdigheter.

2. Nivåer og kompetansemål

Grunnopplæring i lesing og skriving

Nivåbeskrivelse Grunnopplæring i lesing og skriving

Hensikten med Grunnopplæring i lesing og skriving er at deltakerne som mangler skolegang eller ikke er kjent med lesing og skriving på noe språk, skal utvikle grunnleggende lese- og skriveferdigheter til et nivå der de kan følge opplæring i skriftlige kompetansemål på nivå A1. Dette innebærer også å utvikle ulike strategier for skriftavkodning og språklæring i en skriftspråkkontekst. Innholdet i tekstene som leses og skrives, må være forståelig for deltakerne. Deltakerne skal parallelt få opplæring i muntlig norsk tilpasset det nivået de er på i muntlige ferdigheter, med arbeidsmåter som ikke forutsetter skriftkyndighet.

Etter oppnådde kompetansemål i Grunnopplæring i lesing og skriving har deltakeren utviklet lese- og skriveferdigheter på et nivå som gjør det mulig å starte opplæring i skriftlige ferdigheter på A1-nivået.

Etter avsluttet Grunnopplæring i lesing og skriving kan deltakeren lese og skrive noen lydrette ord, enkelte frekvente ikke-lydrette ord samt samhandle skriftlig på en svært enkel, men forståelig måte i meldinger eller på sosiale medier. Deltakerne kan lese og skrive veldig enkle tekster med kjent innhold dersom tekstene er godt forberedt muntlig eller deltakeren har støtte i kontekst. Videre kan deltakeren forstå og skrive enkle tall og bruke noen førmatematiske begreper fra dagliglivet som for eksempel uttrykker mengde, størrelse, plassering og former. Deltakeren kan bruke noen strategier for skriving og lesing av tekst.

Lese- og skriveforberedende mål og prosesser

Mål for opplæringen er at deltakeren skal få en grunnleggende forståelse av skrift og tall, og noen ferdigheter og strategier for å kunne nærme seg å bruke skrift i egen opplæring og hverdag.

Deltakeren skal kunne:

- kjenne til og forstå funksjonen til noen enkle relevante teksttyper i dagliglivet.
- forstå betydninger av enkle illustrasjoner, bilder, piktogrammer, ikoner og skilt i dagliglivet.
- bruke konteksten som støtte for leseforståelse.
- kjenne til og bruke den norske lese- og skriveretningen.
- skille ut stavelser i enkle ord.
- gjenkjenne norske fonemer og kunne knytte sammen fonem og grafem.
- identifisere og skrive store og små bokstaver på papir og tastatur.
- trekke lyder sammen til kjente, lydrette ord.
- skrive og lese kjente ord og enkle setninger med støtte, for eksempel ved bruk av bilder og lydstøtte.

- forstå og bruke begreper som er nyttige i lese- og skriveopplæringen.
- koble tallsymbol og mengde og bruke noen matematiske begreper om mengde, størrelse, plassering og former.
- skrive, lese og forstå bruken av relevante tall i dagliglivet.
- hjelpe andre med å forstå ord fra en tekst ved å oversette til felles språk, peke på et objekt eller mime en handling.
- diskutere forståelse av et begrep fra en tekst med andre på et felles språk.

Grunnleggende lesing

Mål for opplæringen er at deltakeren skal kunne lese og forstå enkle ord og svært enkle fraser og setninger når innholdet er kjent, og når konteksten kan brukes som støtte for leseforståelse.

Deltakeren skal kunne:

- lese lydrette ord og noen frekvente ikke-lydrette ord.
- gjenkjenne noen kjente symboler og ord i svært enkle, autentiske tekster i dagliglivet, for eksempel skilt, reklamer og oppslag.
- lese og forstå kjente ord og fraser i korte og svært enkle rutinemessige meldinger.
- lese og forstå tall i dagliglivet, for eksempel priser, tider og telefonnummer.
- lese og forstå svært enkle setninger og svært enkle og tilrettelagte, illustrerte tekster når innholdet er kjent.
- gjenkjenne ikoner og gjøre relevante valg i apper, på automater og på enkle nettsider det er behov for i dagliglivet, eventuelt med støtte.
- bruke noen enkle lesestrategier for å lese og forstå ord og korte tekster.
- lese og videreformidle muntlig svært enkel og relevant skriftlig informasjon, som priser, tider eller navn ved hjelp av hele sitt flerspråklige repertoar.

Grunnleggende skriving

Mål for opplæringen er at deltakeren skal kunne kommunisere skriftlig med noen kjente ord og svært enkle fraser på en forståelig måte.

Deltakeren skal kunne:

- skrive tall, kjente lydrette ord og noen høyfrekvente ikke-lydrette ord.
- bruke enkeltord og noen korte fraser til å skrive om noe en ser, for eksempel på et bilde.
- skrive og svare på svært enkle, rutinemessige meldinger.
- kommentere svært enkle innlegg på sosiale medier med symboler, enkeltord eller enkle fraser.

- fylle inn noen personlige opplysninger på riktig sted i et svært enkelt skjema, digitalt og på papir.
- skrive ved bruk av tilpassede dataprogrammer og apper.
- bruke noen enkle skrivestrategier for å skrive enkle ord og fraser.

Nivå A1

Nivåbeskrivelse A1

På nivå A1 kan innlæreren forstå og bruke kjente, dagligdagse uttrykk og svært enkle utsagn om seg selv og det kjente og nære. Innlæreren kan delta i svært enkle, kjente samhandlingssituasjoner, både muntlig og skriftlig, dersom samhandlingspartnere tilpasser språket og er støttende.

A1 lytte

Mål for opplæringen er at deltakeren skal kunne forstå kjente ord og svært enkle fraser om kjente, dagligdagse emner når det brukes et svært enkelt språk i langsom, svært tydelig artikulert tale. Deltakeren kan ha behov for kontekstuell støtte.

Deltakeren skal kunne:

- gjenkjenne og forstå kjente ord og helt enkle fraser i samtaler om det kjente og nære.
- oppfatte hovedinnholdet i veldig enkelt formidlet informasjon i en kjent kontekst.
- forstå helt enkle meldinger, beskjeder, instruksjoner og stedsanvisninger når de er rettet direkte til en selv.
- forstå tall og uttrykk for mengde, priser og tidsangivelser.
- hente ut svært enkel informasjon om kjente emner fra auditivt og audiovisuelt materiale.
- forstå enkelte uttalevarianter og dialektvarianter av noen av de aller mest frekvente ordene i den lokale dialekten

A1 lese

Mål for opplæringen er at deltakeren skal kunne lese og forstå svært korte, enkle tekster om kjente dagligdagse emner.

Deltakeren skal kunne:

- gjenkjenne kjente navn, kjente ord og svært enkle fraser i enkle, autentiske tekster, for eksempel skilt, oppslag, informasjonstavler, nettsider, tabeller og reklamer.
- lese og forstå korte, enkle meldinger og beskjeder.
- lese og forstå korte, illustrerte instruksjoner som er svært enkelt formulert.

- få et inntrykk av innhold som er formidlet i et enkelt språk i autentiske informative tekster og nyhetsmeldinger av personlig interesse, spesielt dersom det er støtte i illustrasjoner.
- lese og forstå svært enkle, tilrettelagte fakta- og skjønnlitterære tekster med støtte i illustrasjoner.

A1 skrive

Mål for opplæringen er at deltakeren skal kunne kommunisere skriftlig ved hjelp av enkle ord, svært enkle fraser og setninger om kjente, dagligdagse emner og behov.

Deltakeren skal kunne:

- skrive svært enkelt om seg selv og nære forhold, slik som hvor en bor, hva en gjør og hva en liker og ikke liker.
- beskrive personer, steder og gjenstander på en svært enkel måte.
- skrive og svare på svært enkle meldinger om konkrete, kjente emner og personlige behov.
- skrive og kommentere innlegg på en svært enkel måte i digital kommunikasjon.
- fylle inn noen personlige opplysninger i svært enkle skjemaer, for eksempel på nettsteder og i apper.
- bruke tall i for eksempel dato, klokkeslett, mengde og pris i skriftlige tekster.
- videreformidle innholdet i bilder og svært enkle tekster.

A1 muntlig

Mål for opplæringen er at deltakeren skal kunne bruke svært enkle fraser og setninger for å snakke om seg selv og nære forhold. Deltakeren skal kunne delta i svært enkle, kjente muntlige samhandlingssituasjoner i dagliglivet.

Deltakeren skal kunne:

- bruke svært enkle fraser for å fortelle om seg selv og egen bakgrunn.
- fortelle om og beskrive personer, gjenstander, steder og gjøremål ved hjelp av ord, enkle fraser og noen enkle setninger.
- gi svært enkelt uttrykk for egne behov i dagligdagse samhandlingssituasjoner.
- samtale om hva en liker og ikke liker ved å bruke noen faste fraser og svært enkle setninger.
- stille og svare på svært enkle, direkte spørsmål om konkrete, kjente emner.
- svare på enkle, direkte spørsmål om seg selv på en svært enkel måte i en intervjusituasjon.

- bruke korte, innøvde fraser som passer i dagligdagse samhandlingssituasjoner som for eksempel å takke, hilse og ta farvel.
- bruke tall og uttrykk for tid, mengder og priser i dagligdagse samhandlingssituasjoner.
- videreformidle svært enkel informasjon om tid og sted.
- videreformidle innholdet i bilder og svært enkle tekster.
- samarbeide om svært enkle oppgaver ved å komme med forslag, vise at man forstår og spørre om andre forstår.

Nivå A2

Nivåbeskrivelse A2

På nivå A2 kan innlæreren forstå klare, enkle muntlige og skriftlige tekster og uttrykke seg enkelt om kjente emner knyttet til egen person, nære omgivelser, opplæring og arbeids- og samfunnsliv. Innlæreren kan delta i enkle, kjente samhandlingssituasjoner, både muntlig og skriftlig, dersom samhandlingspartnere tilpasser språket og er innstilt på å hjelpe.

A2 lytte

Mål for opplæringen er at deltakeren skal kunne forstå vanlige ord og ytringer om kjente emner knyttet til egen person, nære omgivelser, opplæring og arbeids- og samfunnsliv når det brukes et enkelt språk i langsom, tydelig artikulert tale.

Deltakeren skal kunne:

- oppfatte temaet i korte, enkle samtaler.
- forstå enkel informasjon om et kjent emne med visuell støtte, for eksempel en presentasjon.
- forstå hovedinnholdet og enkelte detaljer i korte, enkle meldinger, beskjeder, instruksjoner og tids- og stedsanvisninger.
- oppfatte viktig informasjon om kjente emner fra korte auditive og audiovisuelle klipp, for eksempel nyhetssendinger dersom det snakkes sakte og tydelig.
- forstå noen uttalevarianter og vanlige dialektord og -uttrykk en møter i dagliglivet.

A2 lese

Mål for opplæringen er at deltakeren skal kunne lese og forstå korte, enkle tekster om kjente emner knyttet til egen person, nære omgivelser, opplæring og arbeids- og samfunnsliv.

Deltakeren skal kunne:

- søke etter, finne og forstå spesifikk, forutsigbar informasjon i enkle, autentiske tekster, for eksempel nettsider, brosjyrer, annonser, skilt og oppslag.

- lese og forstå enkle meldinger, brev, e-poster og innlegg på sosiale medier.
- lese og forstå korte instruksjoner som er enkelt formulert og gjerne illustrert.
- lese og forstå hovedpunkter i korte, enkle nyhetsmeldinger og enkle, tilrettelagte faglige tekster.
- lese og forstå hovedtrekk i enkle, sammensatte tekster som inneholder svært enkle diagrammer og tabeller.
- lese og forstå enkle, tilrettelagte skjønnlitterære tekster.

A2 skrive

Mål for opplæringen er at deltakeren skal kunne bruke fraser og enkle setninger for å kommunisere skriftlig om kjente emner knyttet til egen livs-, opplærings- og arbeidssituasjon.

Deltakeren skal kunne:

- skrive enkelt om egen bakgrunn, opplevelser, interesser og framtidsplaner.
- notere noen stikkord fra for eksempel et møte eller en enkel presentasjon om et kjent emne.
- beskrive personer, steder og aktiviteter på en enkel måte.
- skrive og svare enkelt på meldinger, invitasjoner, forslag og gratulasjoner, samt skrive og kommentere innlegg i digital kommunikasjon på en enkel måte.
- skrive korte og enkle e-poster og personlige brev.
- fylle inn opplysninger i de vanligste skjemaene en møter i dagliglivet, for eksempel i digitale tjenester som netthandel, banktjenester, påmeldinger og bestillinger.
- presentere egen kompetanse i en enkel CV og i et digitalt skjema.
- uttrykke egne meninger om emner av personlig interesse på en enkel måte.
- videreformidle innholdet i bilder og enkle tekster.

A2 muntlig

Mål for opplæringen er at deltakeren skal kunne bruke enkle fraser og setninger for å snakke om kjente emner knyttet til eget liv, opplæring og arbeid. Deltakeren skal kunne delta i enkle, kjente muntlige samhandlingssituasjoner i dagliglivet.

Deltakeren skal kunne:

- fortelle enkelt om egen bakgrunn, kompetanse, ønsker og planer for framtida.
- beskrive og fortelle om personer, gjenstander, steder, hendelser og gjøremål på en enkel måte.

- gi en kort, enkel, forberedt presentasjon om et kjent emne, både med og uten bruk av digitale verktøy.
- gi enkelt uttrykk for egne behov, meninger og følelser i dagligdagse samhandlingssituasjoner.
- delta i enkle samtaler om hendelser, opplevelser og praktiske gjøremål i dagligdagse samhandlingssituasjoner.
- svare på enkle spørsmål om seg selv i en intervjusituasjon.
- komme med og svare på invitasjoner, forslag, gratulasjoner og beklagelser, samt bruke enkle, vanlige høflighetsfraser.
- videreformidle enkel, konkret informasjon fra for eksempel klare, tydelige beskjeder og instruksjoner.
- videreformidle innholdet i bilder og enkle tekster.
- samarbeide om enkle oppgaver ved å komme med forslag, spørre hva andre mener og be om repetisjon eller omformulering.

Nivå B1

Nivåbeskrivelse B1

På nivå B1 kan innlæreren forstå klare og relativt enkle muntlige og skriftlige tekster og uttrykke seg forståelig og sammenhengende om emner knyttet til egen livs-, opplærings- og arbeidssituasjon, kjente samfunnsaktuelle temaer og temaer av personlig interesse. Innlæreren kan delta uforberedt i de fleste samhandlingssituasjoner, både muntlig og skriftlig, dersom samtalepartnere uttrykker seg tydelig.

B1 lytte

Mål for opplæringen er at deltakeren skal kunne forstå hovedinnholdet og enkelte spesifikke detaljer i tale om kjente emner knyttet til egen livssituasjon, opplæring, arbeids- og samfunnsliv og emner av personlig interesse når det snakkes tydelig og med moderat talehastighet.

Deltakeren skal kunne:

- forstå hovedpoenger og enkelte spesifikke detaljer i samtaler og diskusjoner.
- følge med i klart strukturerte framstillinger om kjente emner, for eksempel presentasjoner, foredrag eller fortellinger.
- forstå spesifikke detaljer i meldinger, beskjeder, instruksjoner og anvisninger.
- forstå hovedpunkter og enkelte spesifikke detaljer i auditivt og audiovisuelt materiale, for eksempel nyhetssendinger, podkaster og filmer.
- forstå en del uttalevarianter og vanlige dialektord- og uttrykk en møter i dagliglivet.

B1 lese

Mål for opplæringen er at deltakeren skal kunne lese relativt enkle tekster med tilfredsstillende forståelse om emner knyttet til egen livssituasjon, opplæring, arbeids- samfunnsliv og emner av personlig interesse.

Deltakeren skal kunne:

- søke etter, finne og forstå relevant informasjon i ulike hverdagslige informative tekster, for eksempel korte offentlige brev og dokumenter, nettsider og brosjyrer.
- lese og forstå hverdagslige tekster som brev, e-poster og innlegg på sosiale medier.
- lese og forstå klare og greie instruksjoner.
- lese og forstå hovedpoenger i enkle nyhetsartikler og relativt enkle tekster innen eget fag- og interessefelt og vurdere tekstens troverdighet og relevans.
- lese og forstå hovedtrekk i sammensatte tekster som inneholder enkle grafiske framstillinger, for eksempel diagrammer.
- lese og forstå enkle skjønnlitterære tekster.

B1 skrive

Mål for opplæringen er at deltakeren skal kunne kommunisere skriftlig og skrive enkle sammenhengende tekster med en del detaljerte beskrivelser om kjente emner knyttet til egen livs-, opplærings- eller arbeidssituasjon og emner av personlig interesse.

Deltakeren skal kunne:

- skrive enkle sammenhengende tekster om erfaringer, opplevelser, interesseområder, ambisjoner og framtidsplaner som inneholder en del detaljerte beskrivelser.
- notere hovedpunkter fra et møte eller en faglig presentasjon om et kjent emne, formidlet med et klart og tydelig språk.
- skrive korte rapporter knyttet til egen opplærings- og arbeidssituasjon.
- beskrive personer, steder, hendelser, opplevelser og følelser på en detaljert måte.
- skrive og kommentere personlige innlegg og delta i diskusjoner om kjente emner i digital kommunikasjon.
- skrive enkle, formelle e-poster og brev, for eksempel i forbindelse med jobbsøknad.
- skrive opplysninger i ulike typer skjemaer i digitale tjenester en møter i dagliglivet.
- uttrykke og kort begrunne egne meninger i enkle sammenhengende tekster.
- gjengi innholdet i skjønnlitterære tekster.
- sammenfatte og videreformidle relevant informasjon fra klart formulerte tekster om kjente emner.

B1 muntlig

Mål for opplæringen er at deltakeren skal kunne uttrykke seg enkelt og sammenhengende om kjente emner knyttet til eget liv, opplæring og arbeids- og samfunnsliv. Deltakeren skal kunne delta i de fleste muntlige samhandlingssituasjoner i dagliglivet.

Deltakeren skal kunne:

- fortelle om erfaringer, drømmer, planer og ambisjoner.
- beskrive detaljert personer, gjenstander, hendelser og opplevelser.
- holde en forberedt presentasjon om et kjent emne, både med og uten bruk av digitale verktøy.
- beskrive et problem, be om råd og forstå et klart formulert svar.
- fortelle om, forklare og kort begrunne egne handlinger og planer.
- gjenfortelle handlingen i et narrativ, for eksempel fra en film.
- starte eller gå uforberedt inn i, opprettholde og avslutte enkle samtaler og diskusjoner om kjente emner.
- presentere seg selv og egen kompetanse og svare på spørsmål i forbindelse med et intervju.
- uttrykke og kort begrunne egne meninger i diskusjoner og på møter om kjente emner.
- videreformidle relevant informasjon fra for eksempel beskjeder og instruksjoner.
- samarbeide om oppgaver ved å invitere andre til å delta, bidra med innspill, spørre om hvorfor noen mener noe og bekrefte felles forståelse før en fortsetter.

Nivå B2**Nivåbeskrivelse B2**

På nivå B2 kan innlæreren forstå komplekse muntlige og skriftlige tekster og uttrykke seg saklig, klart og nyansert om et vidt spekter av samfunnsaktuelle temaer, emner innenfor eget fagfelt og egne interesseområder. Innlæreren kan uttrykke og respondere på synspunkter og argumenter, og delta i samhandlingssituasjoner med et så spontant og flytende språk at kommunikasjonen ikke blir anstrengende for noen av partene.

B2 lytte

Mål for opplæringen er at deltakeren skal kunne forstå hovedinnholdet og spesifikke detaljer i tale som er språklig og innholdsmessig kompleks om samfunnsaktuelle temaer og emner knyttet til eget fag- og interessefelt når det snakkes med vanlig talehastighet.

Deltakeren skal kunne:

- forstå det meste av det som blir sagt, og oppfatte holdninger og synspunkter i samtaler, diskusjoner og debatter.
- følge komplekse argumentasjonsrekker hvis emnet er relativt kjent og overgangene mellom argumentene er tydelig markert.
- oppfatte hovedinnholdet i akademiske eller yrkesmessige presentasjoner innenfor eget fag- og interessefelt.
- forstå informasjon i meldinger, beskjeder og detaljerte instruksjoner.
- forstå det meste av innholdet i auditivt og audiovisuelt materiale, for eksempel nyhetssendinger, dokumentarer, film og podkaster på kjent dialekt.
- forstå de fleste uttalevarianter og dialektord og -uttrykk en møter i dagliglivet.

B2 lese

Mål for opplæringen er at deltakeren skal kunne lese med stor grad av selvstendighet og forstå komplekse tekster i ulike sjangre innenfor et vidt spekter av samfunnsaktuelle temaer og emner knyttet til eget fag- og interessefelt.

Deltakeren skal kunne:

- skumlese lange og komplekse tekster og vurdere relevansen av innholdet
- søkelese lange tekster og finne relevante detaljer.
- lese og forstå det vesentligste innholdet i informasjonsutveksling, for eksempel i formelle brev, i e-poster og på sosiale medier.
- lese og forstå komplekse instruksjoner og bruksanvisninger knyttet til eget fagfelt.
- følge argumentasjonsrekker i ulike tekster om samfunnsaktuelle temaer og fra eget fagfelt.
- lese og forstå sammensatte tekster som inneholder grafiske framstillinger, for eksempel ulike typer diagrammer.
- lese og forstå et utvalg av skjønnlitterære tekster.
- bruke hensiktsmessige søketeknikker og lesemåter for å finne relevant informasjon fra ulike nettsteder.

B2 skrive

Mål for opplæringen er at deltakeren skal kunne kommunisere skriftlig og skrive klare, detaljerte og sammenhengende tekster tilpasset ulike formål, mottakere og situasjoner om samfunnsaktuelle temaer og emner innenfor eget fag- og interessefelt.

Deltakeren skal kunne:

- skrive klare og detaljerte redegjørende tekster.
- bearbeide, sammenfatte og videreformidle på en pålitelig måte hovedinnholdet i komplekse muntlige og skriftlige tekster om emner knyttet til eget fag- og interessefelt.
- ta hensiktsmessige notater fra et møte, en presentasjon eller forelesning innen eget fag- og interessefelt.
- skrive rapporter og referater knyttet til eget fag- og interessefelt.
- beskrive hendelser, opplevelser og følelser på en klar, detaljert og nyansert måte.
- uttrykke egne meninger og diskutere og kommentere andres innspill i digital kommunikasjon.
- skrive detaljerte beskjeder, e-poster og brev tilpasset mottaker og formål.
- skrive tekster der en utvikler et argument, gir grunner for eller imot et bestemt synspunkt og drøfter fordelene og ulempene ved ulike alternativ.
- skrive faglige tekster innenfor eget fag- og interessefelt der en sammenfatter og bruker informasjon fra ulike kilder kritisk, uttrykker og underbygger egne synspunkter og trekker konklusjoner.
- skrive og bearbeide klare og detaljerte digitale tekster tilpasset situasjon og formål.
- bruke ulike skrivestrategier tilpasset konteksten, sjangeren og formålet med skrivingen.

B2 muntlig

Mål for opplæringen er at deltakeren skal kunne uttrykke seg klart og lett forståelig om samfunnsaktuelle temaer og emner knyttet til eget fag- og interessefelt. Deltakeren skal kunne delta i de fleste muntlige samhandlingssituasjoner med et relativt spontant og flytende språk.

Deltakeren skal kunne:

- beskrive erfaringer, hendelser og forventninger på en nyansert og presis måte.
- gi kompleks informasjon og klare, detaljerte instruksjoner og beskjeder.
- holde velstrukturerte, forberedte presentasjoner, både med og uten bruk av digitale verktøy.
- presentere en sak eller en problemstilling og begrunne eget syn på saken ved å utvikle og underbygge argumentene sine med underpunkter og relevante eksempler.
- ta initiativ og følge opp det som blir sagt i samtaler og diskusjoner og bidra til at samtalen flyter.
- samtale om mange ulike temaer med spontanitet og flyt og tilpasse språket til den aktuelle samhandlingssituasjonen.

- presentere seg selv og egen kompetanse på en passende måte og svare utfyllende på spørsmål i forbindelse med et jobbintervju.
- delta i samtaler der en uttrykker følelser på en nyansert måte, framhever den personlige betydningen av hendelser og opplevelser og responderer på en passende måte.
- argumentere for egne synspunkter i diskusjoner og møter innen eget fag- og interessefelt på en saklig måte.
- sammenfatte og videreformidle på en pålitelig måte hovedinnholdet i kompleks informasjon knyttet til eget fag- og interessefelt.
- samarbeide om å løse oppgaver ved å diskutere ulike alternativ, kommentere andres innspill og komme med egne forslag.

Nivå C1

Nivå C1 dekkes av en egen del av læreplanen som finnes i lovdata [her](#).

3. Vurderingsordninger

Norskprøven

Norskprøven har fire delprøver:

- delprøve i leseforståelse
- delprøve i lytteforståelse
- delprøve i skriftlig framstilling
- delprøve i muntlig kommunikasjon

Du finner mer informasjon om norskprøven her:

<https://www.kompetansenorge.no/prover/norskprove/om-proven/>

Kjennetegn ved språket i bruk

Grunnopplæring i lesing og skrivning

Kommunikasjon

Innlæreren kommuniserer skriftlig ved hjelp av symboler, enkeltord eller svært enkle fraser.

Ordforråd

Innlæreren kan lese og skrive noen kjente lydrette og frekvente ikke-lydrette ord.

Grammatikk

Innlæreren bruker svært få, svært enkle innøvde grunnleggende grammatiske strukturer.

Rettskriving og tegnsetting

Innlæreren skriver noen kjente ord forståelig og kan skrive store og små bokstaver.

Nivå A1

Kommunikasjon

Innlæreren kommuniserer muntlig og skriftlig ved hjelp av enkeltord og svært enkle fraser i dagligdagse situasjoner, med støtte i kontekst. Innlæreren har behov for en svært støttende samtalepartner for å forstå og gjøre seg forstått.

Ordforråd

Innlæreren har et elementært repertoar av enkeltstående ord og uttrykksmåter knyttet til egen person og kjente situasjoner i dagliglivet.

Grammatikk

Innlæreren bruker noen få, innøvde grunnleggende grammatiske strukturer.

Tekstopbygging

Innlæreren produserer svært enkle muntlige og skriftlige tekster som består av enkeltord, fraser og enkeltstående setninger. Noen ganger skaper innlæreren sammenheng ved å bruke svært enkle sammenbindingsteknikker.

Uttale

Innlæreren sin uttale er svært påvirket av andre språk han/hun snakker, men innlæreren kan gjøre seg forstått hvis samtalepartneren anstrenger seg og er vant til å høre norsk med lignende aksentpreg.

Flyt

Innlæreren produserer svært korte, isolerte ytringer som for det meste er faste, innøvde fraser. Innlæreren har behov for mange pauser for å lete etter ord og uttrykk.

Rettskriving og tegnsetting

Innlæreren skriver noen vanlige ord riktig eller slik at de stort sett er forståelige. Skrivemåten gjenspeiler ofte uttalen og er påvirket av skrivemåten til andre språk. Det er noen eksempler på enkel tegnsetting, for eksempel punktum og spørsmålstegn.

Nivå A2*Kommunikasjon*

Innlæreren kommuniserer muntlig og skriftlig med enkle setninger i dagligdagse situasjoner, og kan opprettholde en samtale når samtalepartneren viser velvilje.

Ordforråd

Innlæreren har et ordforråd som er tilstrekkelig for enkel kommunikasjon i dagligdagse og forutsigbare situasjoner.

Grammatikk

Innlæreren bruker noen grunnleggende grammatiske strukturer riktig slik at det vanligvis er klart hva deltakeren prøver å uttrykke.

Tekstopbygging

Innlæreren produserer muntlige og skriftlige tekster ved hjelp av enkle setninger. Enkle tekstbindingsteknikker skaper en viss sammenheng i teksten.

Uttale

Innlæreren sin uttale er stort sett forståelig selv om påvirkningen fra andre språk han/hun snakker, er tydelig.

Flyt

Innlæreren produserer sammenhengende tale, men har mange pauser for å lete etter ord og formuleringer.

Rettskriving og tegnsetting

Innlæreren skriver en del vanlige ord riktig. Skrivemåten gjenspeiler ellers ofte uttalen og skrivemåten til andre språk. Noen av setningene er markert med punktum og stor bokstav.

Nivå B1*Kommunikasjon*

Innlæreren kommuniserer forståelig om kjente emner både muntlig og skriftlig og kan innlede, opprettholde og avslutte en samtale på en passende måte. Muntlig kommunikasjon forutsetter at samtalepartneren snakker

tydelig, og kommunikasjonen kan være preget av omformuleringer og gjentakelser.

Ordforråd

Innlæreren har et stort nok ordforråd til å kommunisere om de fleste emner de må forholde seg til i hverdagen. Feil ordvalg kan forekomme og forstyrre kommunikasjonen i uvante situasjoner eller når emnet er ukjent eller abstrakt.

Grammatikk

Innlæreren har et forholdsvis godt grep om grunnleggende grammatiske strukturer, og bruker også noen utbygde fraser og leddsetninger.

Tekstopbygging

Innlæreren produserer muntlige og skriftlige tekster som stort sett er lette å følge. Ulike tekstbindingsteknikker skaper sammenheng i teksten.

Uttale

Innlæreren sin uttale er så god at det stort sett er lett å forstå det som blir sagt selv om uttalen kan være påvirket av andre språk han/hun snakker.

Flyt

Innlæreren uttrykker seg med rimelig god flyt, men reparasjoner og leting etter ord, formuleringer og korrekte former forekommer.

Rettskriving og tegnsetting

Innlæreren har et forholdsvis godt grep om norsk rettskriving og tegnsetting selv om det vil være en del skrivefeil.

Nivå B2

Kommunikasjon

Innlæreren kommuniserer lett forståelig muntlig og skriftlig om et vidt spekter av emner og kan ta initiativ og følge opp det samtalepartneren uttrykker, på en passende måte. Innlæreren får fram synspunkter og utdyper disse på en lett forståelig måte. Kommunikasjonen oppleves ikke som anstrengende for noen av samtalepartnerne.

Ordforråd

Innlæreren har et stort ordforråd innen sitt eget felt og de fleste allmenne emner. Innlæreren varierer formuleringene og kommuniserer med stor grad av leksikalsk presisjon. Feil ordvalg kan forekomme uten at det fører til misforståelser.

Grammatikk

Innlæreren har et godt grep om grunnleggende grammatiske strukturer, og gjør ikke feil som fører til misforståelser. Innlæreren varierer setningstyper og bruker også komplekse setninger.

Tekstopbygging

Innlæreren produserer sammenhengende muntlige og skriftlige tekster som er lette å følge. En rekke tekstbindingsteknikker skaper god sammenheng og struktur i teksten.

Uttale

Innlæreren sin uttale er så god at det er lett å forstå det som blir sagt. Påvirkning fra andre språk han/hun snakker, forekommer, men det har liten eller ingen betydning for forståeligheten.

Flyt

Innlæreren uttrykker seg spontant og med grei flyt, og uten forstyrrende pauser. Nøling kan forekomme når innlæreren leter etter ord og formuleringer.

Rettskriving og tegnsetting

Innlæreren har et godt grep om rettskriving og tegnsetting, selv om det vil forekomme glipp og enkelte skrivefeil.

4. Norskmål, kartlegging og opplæring for ulike grupper

Norskmål

I tråd med integreringsloven § 31, skal deltakerne i opplæring i norsk oppnå et minimumsnivå i norsk. Kommunen og fylkeskommunen skal sørge for opplæring slik at deltakeren oppnår minimumsnivået. Minimumsnivået utgjør deltagerens norskmål og skal fastsettes i deltakerens norskplan, jf. integreringsloven §§ 31 og 34.

Veiledende minimumsnivåer i norsk for ulike grupper er fastsatt i forskrift til integreringsloven (integreringsforskriften)⁶ i § 25. I tråd med § 26 i forskriften skal norskmålet til deltakeren tilsvare det veiledende minimumsnivået i § 25 eller høyere. I tråd med integreringsforskriften § 26, kan norskmålet justeres opp eller ned ut fra deltakernes progresjon.

Varighet for opplæring for de ulike gruppene er fastsatt i integreringsloven § 32.

Kartlegging og underveisvurdering

Deltakerne i norskopplæringen er en sammensatt gruppe. For at opplæringen skal holde høy kvalitet, må derfor den enkelte deltakers erfaringsbakgrunn, behov, forutsetninger og fremtidsplaner danne utgangspunkt for organisering, innhold, progresjon og valg av arbeidsmåter i opplæringen. Dette innebærer at det må gjennomføres en kartlegging av hver enkelt deltaker før opplæringen starter.

Deltakernes tidligere skolegang og erfaring med å bruke skrift som redskap for læring, samt deltakernes morsmål er sentrale elementer i kartleggingen. Skrivekyndighet og utdanningsbakgrunn kan ha stor betydning for hvor rask progresjon man kan forvente, og hvilket nivå i norsk som er realistisk for en deltaker å nå. Samtidig kan språklæringen bli mer krevende jo større den språktypologiske avstanden er mellom deltakerens morsmål og norsk. Selv deltakere med god allmennutdanning, høyere utdanning og/eller akademiske yrker kan på grunn av morsmålet ha behov for opplæring med saktere progresjon og/eller opplæring i det latinske alfabetet. Andre forhold som bør kartlegges når deltakernes progresjon og opplæring planlegges, er deltakernes alder, helse, livssituasjon, arbeidserfaring, ferdigheter i norsk og eventuelle andre språk, kjennskap til det latinske alfabetet og digitale ferdigheter.

Kartleggingen kan bestå av en samtale, eventuelt med tolk. Ferdighetstester i morsmål, norsk og eventuelle andre språk kan også inngå i kartleggingen. Hastighet ved avskrift og opplesning av en kort tekst på norsk eller på morsmålet kan brukes for å få et inntrykk av lese- og skriveferdighet.

Vurdering for læring står sentralt i Det felles europeiske rammeverket for språk, og dette skal gjenspeiles i norskundervisningen. Lærere bør sørge for underveisvurdering av deltakernes norskferdigheter og fremgang, og bruke denne informasjon til å styrke deltakernes læring. Konkrete og systematiske tilbakemeldinger til deltakerne underveis, hvor det framgår både hva deltakerne mestrer og hva de bør øve mer på, virker bevisstgjørende og motiverende for deltakerne i arbeidet med å nå norskmålene sine. Underveisvurderinger gir

⁶ Ikke vedtatt av Stortinget

dessuten læreren et grunnlag for eventuell justering av organisering, innhold, norskplan, norskmål og valg av metoder. Egenvurdering, hvor deltakerne selv evaluerer egen læringsprosess, vil også være en sentral del av en vurderingspraksis med fokus på vurdering for læring.

Opplæring for ulike grupper og veiledende minimumsnivåer i norsk

Deltakere uten fullført grunnskole

Denne gruppa omfatter både deltakere som aldri har lært å lese og skrive, deltakere med begrensede lese- og skriveferdigheter, og deltakere med nesten fullført grunnskole. Det er derfor stor forskjell på behovene til deltakerne i gruppa. Det bør vurderes individuelt om enkelte deltakere bør starte på *Grunnopplæring i lesing og skriving* før de kan starte på A1-nivået i disse ferdighetene. Noe som er felles for mange av deltakerne uten fullført grunnskole, er at de vil ha særlig nytte av at muntlige og praktiske arbeidsformer står sentralt gjennom hele norskopplæringen.

De veiledende minimumsnivåene i norsk for denne gruppa er nivå A2 i ferdighetene lytte, lese og skrive, og nivå B1 i muntlig, fastsatt i forskrift til integreringsloven (integreringsforskriften)⁷ § 25.

Deltakere som skal starte på Grunnopplæring i lesing og skriving

Deltakere som aldri har lært å lese og skrive eller som har svært begrensede lese- og skriveferdigheter, har behov for grunnleggende opplæring i disse ferdighetene før de kan starte opplæringen på nivå A1 i lesing og skriving. Disse deltakerne starter opplæringen i skriftlige ferdigheter med å følge *Grunnopplæring i lesing og skriving*, men kan følge opplæring i muntlige ferdigheter på A1-nivå, eller et høyere nivå hvis deltakerens muntlige norskferdigheter tilsier dette. Det er viktig at deltakerne får tilpasset undervisning både muntlig og skriftlig slik at de ikke blir hemmet i sin muntlige språkutvikling dersom progresjonen i skriftlige ferdigheter går saktere, slik tilfellet er for mange deltakere i denne gruppa.

Deltakernes morsmål og andre språk deltakeren behersker, er en viktig ressurs i opplæringen og skal brukes i utviklingen av skriftspråklige ferdigheter. Å få mulighet til å bruke morsmålet for å lære om skriftens form og funksjon og forstå innhold i begreper som angår lesing og skriving, vil lette læringsprosessen. Bruk av morsmålet som ressurs vil også være en stor støtte i den muntlige språklæringsprosessen.

Opplæringen for deltakere som starter på *Grunnopplæring i lesing og skriving*, har langsom progresjon.

Deltakere som skal starte på lese- og skriveopplæring på A1-nivå eller høyere

Mange av deltakerne uten fullført grunnskole har gode nok lese- og skriveferdigheter til å følge opplæring i lesing og skriving på nivå A1 eller høyere. En del har likevel ikke utviklet tilstrekkelige skriftspråklige ferdigheter til å kunne bruke skriftspråket som redskap for læring. Både disse deltakerne og de som er vant til å bruke skriftspråket til læring, vil ha behov for å videreutvikle sine

⁷ Ikke vedtatt av Stortinget

skriftlige ferdigheter og nye, mer skriftbaserte strategier gjennom hele opplæringsløpet. Deltakerne har med seg erfaringer og strategier fra møte med skrift og hverdagsmatematikk som det er viktig å hente fram og bygge videre på når de skal i gang med å videreutvikle lese- og skriveferdigheter.

Arbeid med lese- og skriveferdigheter er en prosess som krever fokus og målrettet arbeid på alle nivå og i de ulike sammenhengene deltakerne er en del av. I tillegg til å jobbe med formsiden av språket i tale, bilder og skrift, er det også viktig å lære om teksters funksjon og sosiale betydning i de sammenhengene de står i og øve på å se på tekster med et kritisk blikk.

Opplæringen for deltakere som starter på lese- og skriveopplæring på A1-nivå eller høyere, har langsom eller middels progresjon.

Deltakere som har fullført grunnskole fra før

Deltakerne som har fullført grunnskole fra før, har skriftspråklige ferdigheter på morsmålet eller et annet språk, og kan bruke skriftspråket som redskap for læring. Deltakerne vil likevel ha behov for å videreutvikle lese- og skriveferdighetene sine til bruk i varierte og nye sammenhenger samtidig som de lærer seg norsk, særlig knyttet til å bruke disse ferdighetene til å gjennomføre opplæring på videregående skoles nivå.

Mange deltakere som har fullført grunnskole, har kompetanse i ett eller flere fremmedspråk og har utviklet språklæringsstrategier og en språklig bevissthet som kan være en ressurs det bygges videre på i norskopplæringen.

De veiledende minimumsnivåene i norsk for denne gruppa er nivå B1 i alle ferdigheter (lytte, lese, skrive og muntlig), fastsatt i forskrift til integreringsloven (integreringsforskriften)⁸ § 25.

Opplæringen for deltakere som har fullført grunnskole fra før, har middels progresjon.

Deltakere som har minimum utdanning på videregående skoles nivå fra før

Blant deltakere som har minimum utdanning på videregående skoles nivå fra før, vil noen også ha begynt på eller fullført høyere utdanning. Deltakerne er vant til å bruke skriftspråket som redskap for læring og har i mange tilfeller lært ett eller flere fremmedspråk i tidligere utdanning. Mange har utviklet gode læringsstrategier og har høy språklig bevissthet, men deltakerne kan ha behov for å videreutvikle læringsstrategiene sine og den språklige bevisstheten.

De veiledende minimumsnivåene i norsk for denne gruppa er nivå B1 i ferdighetene lytte, lese og skrive og nivå B2 i muntlig, fastsatt i forskrift til integreringsloven (integreringsforskriften)⁹ § 25. I tråd med proposisjon til Stortinget om integreringsloven (Prop. 89 L (2019–2020)) bør deltakere som skal over i høyere utdanning eller inn i et yrke som krever nivå B2, ha B2 som veiledende minimumsnivå i norsk i alle ferdighetene.

Opplæringen for deltakere som har minimum utdanning på videregående skoles nivå fra før, har rask progresjon.

⁸ Ikke vedtatt av Stortinget

⁹ Ikke vedtatt av Stortinget

5. Gyldighet og innføring

Læreplan i norsk for voksne innvandrere etter integreringsloven er en forskrift til integreringsloven og er gjeldende fra 1.8.2021 for deltakere med rett/og eller plikt til norskopplæring etter integreringsloven.

Læreplanen gjøres også gjeldene for deltakere med rett og/eller plikt til norskopplæring etter introduksjonsloven, men disse deltakerne er ikke underlagt regelverket knyttet til norskplan og norskmål slik de er satt i integreringsloven og forskrift til integreringsloven (integreringsforskriften)¹⁰, men er underlagt introduksjonslovens regler om antall timer norskopplæring.

¹⁰ Foreløpig ikke vedtatt av Stortinget

